

Diagnosen på ledningsnettet er forretten til smart ledningsfornyelse

Av Martina Bergh Svedahl

Martina Bergh Svedahl er utdannet ingeniør fra Høgskolen i Bø i Telemark og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Hun har i drøye 11 år jobbet som rådgiver innen planlegging av vann- og avløpsledninger, de siste 9 årene i Asplan Viak as.

Artikkel basert på innlegg på Vannprisseminaret 7. april 2016.

Introduksjon

Til daglig planlegger jeg ledningsfornyelse med metoder som medfører minimalt eller ingen graving, såkalt smart ledningsfornyelse eller NoDig. Som faglig sekretær for foreningen Rørinspeksjon Norge (RIN), presenterte jeg RIN (Rørinspeksjon Norge) under Vanndagen 7. april 2016, med temaet «Diagnosen på ledningsnettet er forretten til smart ledningsfornyelse».

Da RIN ble startet for drøye 20 år siden var det fordi bransjens egne aktører kjente at skoen trykket. Basert på RINs egen kompetanse, eller evne til å fremskaffe denne, startet RIN på veien mot å samle bransjen ved å utvikle felles ståsted og retningslinjer. Det har også vært viktig for RIN å legge grunnlaget for en seriøs VA-bransje med stolthet for faget.

Start på 1980-tallet med utstyrsutvikling

Det hele startet på 1980-tallet, med en enorm utstyrsutvikling innenfor fagfeltet rørinspeksjon. Parallelt med dette tok både kommuner og private firma i bruk dette utstyret i stadig større grad. For å sikre bl.a. enhetlig utførelse og rapportering i bransjen ble det behov for å danne et

eget forum. De to herremennene Steinar Nilo og Halvor Kiese har fått æren av å ta initiativ til å opprette Rørinspeksjon Norge i 1993. Foreningen ble formelt stiftet i 1994 som følge av et spleiselag mellom 7 kommuner og 8 private firma. For å sikre foreningens utvikling valgte RIN året etter å knytte seg til NORVAR (dagens Norsk Vann). Dette er et samarbeid som består den dag i dag. Foreningen er godt over 20 år, har over 110 medlemmer, med godt etablerte arbeidsgrupper innenfor spyling/rørinspeksjon/stikkledninger, lekkasjekontroll/trasésøk og tetthetsprøving/desinfeksjon.

RIN tar tempen på ledningsnettet

Siden oppstarten har RIN fortsatt å ta tempen på ledningsnettet. RIN har bl.a. vært pådriver og bidragsyter i en rekke NORVAR-/Norsk Vann-rapporter. RIN avholder også kurs for driftsoperatører i flere fag, det utstedes operatørbevis etter fullført kurs og godkjent arbeidspraksis i flere av disse kursene. RINs kurs egner seg like godt for operatører i felt som for ingeniøren som skal lese og forstå rapportene som kommer inn. Ledningseiere skal bl.a. godkjenne nyanlegg de selv skal overta eierskapet til i de neste 100 år, da er det viktig å vite om det man overtar er det man har bestilt og betalt for. Også rådgivende ingeniører bør delta på RINs fagtreff og kurs for

å få tilgang til viktig kunnskap, det er tross alt aktørene i grøfta som først erfarer utfordringene med anleggene som planlegges og bygges, og som kan gi førstehånds informasjon.

Tilstandsdokumentasjon i alle livsfaser

RINs operatører produserer daglig grunnlaget som dokumenterer tilstanden i alle ledningsanleggets «livsfaser», helt fra uavhengig tredjepartskontroll på nyanlegg til tilstandsanalyse for ledninger som er døden nær. RIN er der det skjer og vet hvor skoen trykker. RIN driver med førstehåndsobservasjon og er de første til å dokumentere tingenes tilstand. En god diagnose legger til rette for mer hensiktsmessig prioritering og planlegging av ressurser som personell og økonomi. Det er derfor svært viktig at RINs lednings-

doktorer klarer å presentere diagnosen på en god måte, slik at mottakeren får en god start på veien mot smart ledningsfornyelse.

Mer smart ledningsfornyelse er nødvendig

Og skal vi klare å nå målet om økt fornyelsestakt på norske vann- og avløpsledninger, må vi øke omfanget av smart ledningsfornyelse. Fornyelsen må skje med bærekraftige løsninger, god teknologi, og på en slik måte at skattebetalerne får mest mulig igjen pr. meter rør som etableres. Valgt fornyelsesmetode må også sikre et minimalt behov for drift, vedlikehold og reparasjoner, samt gi lang levetid. Det skal være naturlig å tenke smart ledningsfornyelse først, og først dersom dette ikke er mulig eller hensiktsmessig, kan konvensjonelle metoder vurderes.